

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือกำเนิดขึ้นมาจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงปรารถนาจะให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นแหล่งในการบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดวิชาความรู้ กับการสร้างเสริมคุณธรรมให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา ดังปณิธานของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มี "ความรู้คู่คุณธรรม" (ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459-2509, 2510) ดังนั้นมหาวิทยาลัย จึงให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตบัณฑิตไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่องการสร้างหลักสูตร และการปรับปรุง รูปแบบวิธีการสอนเท่านั้น แต่ยังได้พยายามส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยที่เห็นว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนานิสิต ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามปณิธานของมหาวิทยาลัย (ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510-2519, 2520) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้จัดให้มีการดำเนินงานนอกชั้นเรียนในรูปของกิจกรรมนิสิต ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะทุกคนตระหนักดีว่า ประสบการณ์ที่นิสิตได้รับการเรียนในห้องเรียนตามหลักสูตรอย่างเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะส่งเสริม พัฒนาการของนิสิต ในด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ สังคม และอื่น ๆ ได้ กิจกรรมนิสิตจะช่วยเสริมสร้าง ให้นักศึกษากลายเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่สามารถ ในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และสามารถแก้ปัญหาให้ตนเอง และสังคมได้

งานด้านกิจการนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ได้เริ่มดำเนินงานมาพร้อม ๆ กับ เมื่อมหาวิทยาลัยเริ่มก่อตั้ง ซึ่งในเวลาต่อมามหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรสโมสร อย่างเป็นทางการ ในปี พ.ศ. 2465 โดยมีจุดมุ่งหมายดังปรากฏ ในระเบียบการสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2465 ว่า

- ก) เพื่ออบรมให้นักเรียนรู้จักปกครองรักษาตนเองให้เป็นไปในทางที่ชอบและเป็นปกติสุข
 - ข) เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือกัน ในการแสวงหาความรู้ ความชำนาญต่าง ๆ
 - ค) เพื่อเป็นที่เชื่อมการสมาคมในหมู่อาจารย์ นักเรียนเก่า และนักเรียนใหม่
- (ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เอกสารอัดสำเนา)

การจัดกิจกรรมของนิสิตมีการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นับจากอดีตที่เริ่มจาก "สโมสรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" กระทั่งปัจจุบันเปลี่ยนเป็น "สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" และมีการแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตตามลักษณะโครงสร้างเป็น 2 ส่วน คือ องค์การบริหาร และสภานิสิต มีชมรมในสังกัดของฝ่ายต่าง ๆ 40 ชมรม ทำหน้าที่บริหาร ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการที่แต่ละชมรมต้องรับผิดชอบ และกิจกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นที่สนใจ และนิยมเข้าร่วมกันมากตั้งแต่อดีต คือ กิจกรรมกีฬา

ด้วยเหตุที่กีฬาเป็นกิจกรรมที่เป็นสื่อกลางในการพัฒนาร่างกายได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้คนที่เล่นกีฬา เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสมบูรณ์ ดังนั้นกิจกรรมดังกล่าว จึงเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างให้นิสิตมีสุขภาพร่างกายที่พร้อม สามารถศึกษาเล่าเรียนได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการให้บทเรียนสิ่งสอนให้ผู้คนที่เล่นกีฬาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม และจริยธรรม ดังที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ได้ประพันธ์ไว้ในเนื้อหาเพลงกราวกีฬาตอนหนึ่ง กล่าวถึงประโยชน์ของกีฬาว่า เป็นสิ่งที่สอนให้ผู้เล่นรู้จักการเป็นทั้งผู้แพ้ ผู้ชนะ และให้รู้จักการให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น ซึ่งการเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าว จะช่วยให้นิสิตที่จะจบการศึกษาเป็นบัณฑิตในอนาคตสามารถนำไปใช้เป็นข้อคิด และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน สำหรับการอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จึงนับว่าการใช้กีฬาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมนิสิต มีความสอดคล้องต่อปณิธานของมหาวิทยาลัย ที่ต้องการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีทั้ง "ความรู้คู่คุณธรรม" เป็นอย่างยิ่ง

แต่จากที่ผู้วิจัยเคยมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่ประสานงานชมรมกีฬา ในฐานะประธานฝ่ายกีฬา ผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมของชมรมกีฬา มักประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ประสานงานกับนักกีฬาของแต่ละคณะได้ไม่สะดวก ไม่มีสถานที่ให้สมาชิกชมรมฝึกซ้อม การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ลำบาก เป็นต้น นอกจากนี้ จำนวนนิสิตที่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชมรมกีฬาจัดขึ้น ก็มีเพียงเล็กน้อย ต่างกับในอดีต ดังที่ สิงห์โต จ่างตระกูล (2531) กล่าวไว้ในหนังสือรำลึกอดีต 70 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับงานกีฬากลางแจ้งซึ่งเป็นงานกิจกรรมกีฬาที่เคยเฟื่องฟูในอดีตงานหนึ่ง ว่า

"การจัดงานกีฬากลางแจ้ง เป็นงานใหญ่ประจำปีเช่นเดียวกับงานถวายบังคม พระบรมรูปทรงม้า และงานฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ ในงานนั้นนอกจากจะได้แสดงความสามรถ แข่งขันในเชิงกีฬาแล้ว คณะต่าง ๆ ยังจัดประกวดประชันการสร้างอัญมณีเชิษฐ์ และ แต่งตัวกองเชียร์ด้วย"

และจาก รัชนีงใหม่ (หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531) ก็กล่าวถึงกิจกรรมกีฬาว่า

"กิจกรรมที่จัดในช่วงนี้ เป็นกิจกรรมประเภทกีฬา การบันเทิง และเสริมปัญญา ซึ่งมีไม่มากนัก แต่เป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วม โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475"

การที่นิสิตปัจจุบันให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาน้อยลงดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาในปัจจุบันที่กำลังประสบปัญหา ซึ่งต้องรีบดำเนินการแก้ไขให้หมดไป โดยจำเป็นต้องรู้สาเหตุที่แท้จริงก่อนว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากอะไรบ้าง จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด แต่เนื่องจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกีฬามีได้มีเพียงแค่นิสิต ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารชมรมเท่านั้น อาจารย์ ตลอดจนผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในระดับต่าง ๆ ในฐานะผู้ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ที่จะช่วยผลักดันให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในฐานะที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศไทย และเป็นสถาบันที่เป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกงานกิจกรรมนิสิตมาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ พ.ศ. 2465 อีกทั้งกิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมในรูปแบบหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาให้นิสิตเป็นผู้มีจริยธรรม และคุณธรรม เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย ที่ต้องการให้มหาวิทยาลัย เป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีทั้ง ความรู้และคุณธรรม ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่ส่วนเกี่ยวข้อง ในการที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหที่กำลังเกิดขึ้นกับชมรมกีฬา แต่จากการศึกษาค้นคว้าผลงาน และการวิจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการจัดดำเนินงานกิจกรรม และบริหารงานชมรมกีฬา พบว่ามีผู้สนใจศึกษาอยู่เพียงเล็กน้อย จึงเป็นสาเหตุทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารชมรมกีฬา ทั้งนี้อย่างน้อยเพื่อจะได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่วิธีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ชมรมและกิจกรรมกีฬา เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และอาจเป็นแรงกระตุ้น เพื่อจะได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารชมรมกีฬา ของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่-อุปกรณ์ และด้านการจัดการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ปฏิบัติงานชมรมกีฬา กับ ผู้บริหารงานกิจกรรมนิสิต ในเรื่องปัญหาการบริหารชมรมในด้านต่าง ๆ ของชมรมกีฬา ของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิต และบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชมรมกีฬาในกลุ่มต่าง ๆ

คำจำกัดความที่ใช้ในการการวิจัย

การบริหาร หมายถึง วิธีการในการจัดการให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ชมรมกีฬาที่กำหนดไว้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาปัญหาการบริหารชมรมกีฬาจากปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่-อุปกรณ์ และด้านการจัดการ

ชมรมกีฬา หมายถึง ชมรมกีฬาที่สังกัดในฝ่ายกีฬา องค์การบริหารสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยชมรมกีฬาต่าง ๆ 18 ชมรม คือ

- | | |
|-------------------------------|----------------------|
| 1. ชมรมกรีฑา | 2. ชมรมกีฬาทางน้ำ |
| 3. ชมรมซอฟท์บอล | 4. ชมรมตะกร้อ |
| 5. ชมรมเทนนิส | 6. ชมรมเทเบิลเทนนิส |
| 7. ชมรมบรีดจ์และหมากรุกกระดาน | 8. ชมรมบาสเกตบอล |
| 9. ชมรมแบดมินตัน | 10. ชมรมเปตอง |
| 11. ชมรมฟุตบอล | 12. ชมรมฟันดาบ |
| 13. ชมรมยิงปืน | 14. ชมรมยูโด |
| 15. ชมรมมวย | 16. ชมรมรักบี้ฟุตบอล |
| 17. ชมรมวอลเลย์บอล | 18. ชมรมชกมวย |

สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่จัดการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามโครงสร้างขององค์กรแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สภานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มีชื่อเรียกย่อว่า สภจ.) และองค์การบริหาร สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มีชื่อเรียกย่อว่า อบจ.) มีคณะกรรมการตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่ได้รับเลือกตั้งจากนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ปฏิบัติงานชมรมกีฬา หมายถึง ผู้มีหน้าที่ในการจัดการบริหารกิจกรรมของชมรมกีฬา และมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของชมรมโดยตรง ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการชมรม

ผู้บริหารงานกิจกรรมนิสิต หมายถึง ผู้มีหน้าที่ดูแล และช่วยเหลือในการประสานงาน กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนิสิต และชมรมต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนิสิต, คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหาร สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ คณะกรรมการบริหาร สภานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้นำชมรม หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ประธานชมรม และคณะกรรมการชมรม

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ผู้ซึ่งเป็นบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีหน้าที่พิเศษนอกจากการสอน โดยมีหน้าที่ต่าง ๆ ตามประกาศแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกึ่งีฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประธานชมรม, คณะกรรมการชมรม หมายถึง นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่ง และหน้าที่ในการบริหาร จัดการดำเนินงานกิจกรรมของชมรม ตลอดจนหน้าที่อื่น ๆ ตามประกาศ ในระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยเรื่องสโมสรนิสิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย